

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

תוכן עניינים

- א. ארור בו נידוי.....2
- ב. בו קללה.....2
- ג. בו שבועה.....3
- ד. אמן בו שבועה בו קבלת דברים.....3
- ה. בו האמנת דברים.....6
- ו. לאו שבועה הן שבועה ... והוא דאמר לאו לאו תרי זימני והוא דאמר הן הן תרי זימני
6
- ז. על שם מיוחד במיתה ועל הכינויין באזהרה.....7
- ח. אלו שבמיתה שתויי יין.....9
- ט. ופרועי ראש.....10
- הדרן עלך שבועת העדות.....12
- פרק חמישי שבועת הפקדון.....13
- א. שבועת הפקדון נוהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בכשרים ובפסולים בפני בית דין ושלא בפני בית דין ... בין מפי עצמו בין מפי אחרים כיון שכפר בו חייב..13
- ב. וחייב על זדון השבועה ועל שגגתה עם זדון הפקדון ואינו חייב על שגגתה גרידתא ומה חייב על זדונה אשם.....15
- ג. בכסף שקלים.....16
- ד. השביע עליו חמש פעמים בין בפני בית דין ובין שלא בפני ב"ד וכפר חייב על כל אחת ואחת.....16
- ה. היו חמשה תובעים אותו אמרו לו תן לנו פקדון שיש לנו בידך שבועה שאין לכם בידי אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך חייב על כל אחת ואחת17
- ו. תן לי פקדון ותשומת יד גזל ואבידה שיש לי בידך שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בידי פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה חייב על כל אחת ואחת
17
- ז. תן לי חטין ושעורין וכוסמין שיש לי בידך שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בידי חטין ושעורין וכוסמין חייב על כל אחת ואחת.....17
- ח. אנסת ופיתית את בתי והוא אומר לא אנסתי ולא פיתיתי משביעך אני ואמר אמן
חייב 18

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ט. אף על פי שאינו משלם קנס על פי עצמו משלם בשת ופגם על פי עצמו.....18
י. גנבת את שורי והוא אומר לא גנבתי משביעך אני ואמר אמן חייב גנבתי אבל לא
טבחתי ולא מכרתי משביעך אני ואמר אמן פטור המית שורך את שורי והוא אומר לא המית
משביעך אני ואמר אמן חייב.....19
יא. המית שורך את עבדי והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן פטור ... עבדו
הפלת את שיני וסימית את עיני והוא אומר לא הפלתי ולא סימית משביעך אני ואמר אמן
פטור זה הכלל כל המשלם על פי עצמו חייב ושאינו משלם על פי עצמו פטור.....20

דף לו.

א. ארור בו נידוי

ביצד הנידוי¹ אומרים פלוני יהא בשמתא וי"א² שאין אומרים בשמתא יהא,
שהוא חמור יותר מן נידוי אלא אומר בנידוי יהא³.
ואם נראה לב"ד להחמיר עליו מפני גודל חטאו אומרים ארור והיינו שמתא
שיש בו נידוי וקללה.
ואם ירצו לנדות יכולים לנדות בלשון ארור⁴. שמקללים אותו בפירוש לומר
ארור פלוני על אשר עשה כך וכך⁵.

ב. בו קללה

¹ רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ז הלכה ב מובא בטור יו"ד שלד

² הראב"ד מובא בטור שם

³ ועיין במ"ש הרא"ש (סי' ח) על שם הראב"ד דמפרש דשלשה חלקים הם נידוי אין בו קללה אבל שמתא היינו
בלשון ארור יש בו נידוי וקללה וחרם הוא חמור מאוד מן הנידוי ומן השמתא כי יש בו נידוי ויש בו קללה ויש
בו איסור הנאה מבני אדם חוץ מכדי חייו. אבל להרמב"ם אין כאן אלא שני חלקים א' נידוי והיינו שמתא ב'
חרם שהוא קללה בפירוש וארור בו אלה בו שבועה בו נידוי נראה דסבירא ליה דהא דילפינן שמתא דהוא
נידוי מדכתיב אורו מרוז ואורו לשון ארור הוא וילפינן מיניה נידוי היינו משום דארור בו נידוי והא דילפינן
דמחרימינן מדכתיב אורו אורו היינו מיתורא דקרא דארור בו נמי אלה בפירוש. ב"ח שם

⁴ ב"י שם מר' ירוחם

⁵ עיין ב"ח שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

כבר התבאר לעיל דף לה: ארור⁶ הרי הוא לשון קללה כשמתכוין ונשמע לפי הענין⁷ שמקלל בזה⁸. לפיכך אם מקלל את חברו או את דיין ואפילו את עצמו ואומר אומר ארור הוא לה' או לשד – י וכדומה חייב מלקות⁹.

ג. בו שבועה

כבר התבאר לעיל דף לה: שאחר הנשבע¹⁰, או שהשביעו אחר בשם המיוחד, או באחד מן הכינוין כגון שנשבע במי ששמו חנון, ובמי ששמו רחום, ובמי ששמו ארך אפים, וכיוצא בהן בכל לשון הרי זו שבועה גמורה, וכן אלה וארור הרי הן שבועה, והוא שיזכיר שם מן השמות או כינוי מן הכינויין, כיצד כגון שאמר באלה או ארור לה', או למי ששמו חנון, או למי ששמו רחום.

ד. אמן בו שבועה בו קבלת דברים

כבר התבאר לעיל דף כט: שהשביעו אחד¹¹, שאמר לו אני משביעך שתעשה דבר פלוני או שלא תעשנו, וענה אמן, או לשון אחר שנשמע ממנו שהוא מקבל שבועתו¹² כגון שאמר הן או קבלתי דבריד, הוי כאילו נשבע בעצמו, שכן מצינו בפירוש גבי סוטה (במדבר ה פסוק כב) וְאָמַרְהָ הָאִשָּׁה אָמֵן, ואפילו השביעו גוי או קטן, דהא נענש צדקיה כשהשביעו נבוכדנצר¹³, וקטן לא גרע מגוי. ודוקא אם אמר אמן וכדומה בתוך כדי דיבור מדברי חברו¹⁴.

⁶ שו"ע ונו"כ חו"מ כו א

⁷ ומ"ש דארור הוי לשון קללה פירוש היינו כשאררו בלשון קללה אבל ארור משמע ג"כ שאר ענינים דהיינו שבועה ונידוי כל חד לפי משמעות הענין דקאי עליה,

⁸ וארור בו שבועה בו קללה בו נדוי והכל לפי הענין שנשמע ממנו. סמ"ע שם ס"ק ו'

⁹ דבלא שם וכינוי לא מתחייב גם בלשון ארור

¹⁰ רמב"ם הלכות שבועות פרק ב הלכה ב – ג

¹¹ שו"ע ונו"כ יו"ד רלז ב

¹² בביאור הגר"א מוכח שכך פירק בו קבלת דברים רט ס"ק ב הביא על זה או דבר כו' כעניית כו'. כמ"ש ל"ו א' בו קבלת דברים ומוזה הטעם כמוציא מפיו דמי ובתוספתא פ"ג דנזיר האומר לחבירו הריני נזיר ואת אם אמר הן שניהן אסורין ואם לאו הוא אסור וחבירו מותר כו' ע"ש.

¹³ לבוש שם ומ"ז ס"ק א

¹⁴ עיין באור הלכה סימן קכד סעיף ח שכתב ונ"ל להביא קצת ראייה לדברי הפמ"ג מהא דאמרינן בשבועות ל"ו ע"א דאמן בו שבועה בו קבלת דברים בו האמנת דברים עי"ש וכדנפסק ביו"ד סי' ר"ט עי"ש בביאור הגר"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

וכן הדין גם בנדרים¹⁵ שאחד הנודר מעצמו או שהדירו חבירו¹⁶, ואמר אמן, או דבר שעניינו כעניית אמן שהוא קבלת דבר, הרי זה אסור כנודר עצמו. אבל כשהבירו מדירו משלו אין צריך לקבל דבריו שאפילו לא קבלם אסורים לו, שהרי זה על כל פנים יכול לאסור לו נכסיו עליו בעל כרחו.

דין זה הוא בכל השבועות בין בשבועת ביטוי ושבועת שוא ובין בשבועת העדות והפיקדון כמבואר דף לא.

אבל אם שתק אינו נחשב כלל¹⁷. ואפילו הרכנת הראש אינו נחשב¹⁸. וי"א¹⁹ שגם רמיזה נחשבת כאמירת אמן.

ובסימן רל"ז ס"ב וכי היכי דלענין אמן שהוא קבלת דברים בודאי צריך לענות האמן תכ"ד וכדמוכח ברפ"ד דנזיר ע"ש בגמרא ובביאור הגר"א הנ"ל בציון א' א"ב ה"ה בעניננו לענין אמן שהוא האמנת דברים וכדאיתא בב"י צריך להיות דוקא בתוך כדי דבור זה הנלענ"ד בעניננו.

¹⁵ שו"ע ונו"כ רט א

¹⁶ ודע דבגמ' לא נמצא כלל מודר מפי אחרים וענה אמן ורק בשבועות נמצא זה כמ"ש ולכאורא אין ללמוד בזה נדר משבועה דשבועה ילפינן מסוטה שהשביעה הכהן בשם ולכן שפיר מועיל עניית אמן אבל בנדרים דליכא שם מי יימר דמועיל אך רבותינו סוברים דכיון דאמן הוי קבלת דברים א"כ ממילא הוי כמו שהוא עצמו נדר ואין נראה להם לחלק בין נדר לשבועה. ערוה"ש רט ב

¹⁷ כמ"ש הכסף משנה פ"ב מהל' שבועות [ה"א], ודלא כמ"ש בס' אהל יצחק. וע' נודע ביהודא מ"ק יו"ד סי' ס"ז בזה [מש"כ באורך בדין חרמי צבור בלא ענו אמן, ובד"ה ועוד אומר אני וכו' הביא מהב"י בשם הרמב"ן דמי שלא ענה אמן לא חל השבועה ובשם הראב"ד שכתב דהשבועה חל מפי הש"ץ אף אם לא ענה אמן שהוא משביע לדעתם מרצונם וצריך התרת חכם והוכיח מזה דלא כהתשב"ץ שכתב דעכשיו מן הדין החרם מותר ואח"כ כתב לקיים דברי התשב"ץ שנידו וחרם שאדם גזור על אחר ודאי נכונים דברי התשב"ץ שא"צ התרה, וכתב לחלק לפי דברי הראב"ד כיון שכל הקהל עומדים ושומעים אמרינן שתיקה כהודאה ולפי דברי הרמב"ן סבירא ל' דלא שייך שתיקה כהודאה שהוא רק גמר בלבו וצריך לבטא בשפתיו וזהו בנדר ושבועה אבל חרם איתקש לשבועה וכו' יעו"ש [ה"ה] ושו"ת פני יצחק סי' ט"ו. וע' תומים סי' צ"ו סק"ה [שהביא ד' השבות יעקב (דלהלן בסמוך) בכותב אני נשבע באלה ושבועה שכך וכך הוא, דכתיבה הוי כאמירה, ודבריו בנויים ע"ד שו"ת חות יאיר סי' קצ"ד, אבל בשב יעקב חיו"ד סי' מ"ט הכריע כנגדו וס"ל דבכל מילי אין כתיבה כדיבור, והתומים כתב דמ"מ בשבועה דקפיד קרא אביטוי בשפתים זה אף יותר מקרא דמפיהם דגבי עדות, יעו"ש עוד בזה.

ובסוף דבריו מעורר ספק בתנאי בשבועה אם מהני בכתב יע"ש. דעת תורה שם

¹⁸ ע"י בפני יצחק [הנ"ל] אי מהני הרכנת הראש לגבי שבועה, והביא מתשו' הרשב"א [סי' אלף וצ"ג] שהובא בב"י אהע"ז סי' צ"ו וקונטרס אחרון שבהפלאה שם סק"ד, שתמה על הח"מ ע"ז דהמעין בתשו' הרשב"א הנז"ל נראה איפכא דאף דהרכנת הראש הוי כדיבור מ"מ לענין שבועה שמא לא התכונה בהרכנת ראשה לאמת אלא להפכו,

¹⁹ חלקת מחוקק אבהע"ז צו ס"ק ו ושבועת יעקב ח"א סי' קנ"ו מש"כ בענין השבעת אלם ע"ש באורך להוכיח דהרכנה מועיל ואף על גב דגבי שבועות ונדרים כתיב מוצא שפתך וכו' לא אתי לאפוקי רק בשפתיו ולא בלב וכו' כדאיתא להדיא בשבועות דף כ"ו ע"ב אבל היכא דעביד מעשה בגופו ע"י הרכנה וכו' ודאי דהוי שבועה יעו"ש [ה"ה].

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

תקיעת כף הרי זה כאומר אמן²⁰.

י"א שהאומר לחברו על מנת שתקיים לי תנאי כך וכך ואמר אמן, הרי זו קבלה וחייב לקיים התנאי, וי"א²¹ שכל תנאי אחר מה לנו לקבלתו, הרי זה לא התחייב אלא כשחברו יקיים התנאי, ורק בתנאי שצריך קנין, כגון בשומר חנם שמתנה להיות חייב כשואל, כשאמר אמן א"צ לקנין²².

²⁰ בשו"ת פני משה ח"ב סי' נ"ג וכ"ה במחנה אפרים הגהות לטור א"ע סי' צ"ו וע' נודע ביהודא מ"ק ח"מ סי' ל"ט בזה מש"כ וז"ל: ובאלמנה שנשתתקה שהקשה למה נסמוך ארמיוזה תתקע כפה. תמהני אטו, תקיעת כף כשאינו דרך שבועה מי מהנישו"ת פני יצחק הנ"ל.

²¹ ברש"י כאן פירש בו קבלת דברים – האומר לחברו על מנת שתקיים לי תנאי כך וכך ואמר אמן קבל דבריו וחייב לקיים תנאו. ועיין בגליון הש"ס שהקשה "לא ידעתי הא ליכא חיוב לעשות התנאי אלא דאם לא יקיים התנאי בטל המעשה דמכר ומתנה מחילה וכדומה. ובוזה למאי צריך לאמן שיהיה קבלה ומה צורך לקבלתו הא הנותן לא נתן רק ע"מ ואם לא יקיים התנאי ממילא בטל הנתינה וצ"ע" וברש"י תי' וצ"ל דכוונתו כגון שהתנה בעה"ב עם ש"ש להיותו כשואל דא"ח עד שקנו מידו לשמואל בב"מ (צ"ד) ולהג"א שם י"ל דלכ"ע בעי קנין ובענייניו אמן תו ל"צ לקנין וצ"ע בזה. ועיין שו"ת הר צבי יורה דעה סימן קצח בענין אמן, שהביא מי שרצה ליישב שיטת רש"י עפ"י הקצוה"ח (סימן רמא ס"ק ט) דבשמתנה בלי דיני תנאי והמעשה קיים מכל מקום מתחייב מטעם שכירות, והנתיבות חולק דלא מתחייב מטעם שכירות ולכן צריכין שאמירת אמן הוא קבלת דברים ולכן מתחייב מטעם שכירות גם אליבא דהנתיבות. ושוב מתרץ גם להקצוה"ח והא דצריכין לאמירת אמן הוא בכה"ג שזוכה לו ע"י אחר שהוא מזכה לו על תנאי כו"כ שלא כמשפטי התנאים דהשתא כיון שהוא שלב"פ ל"ש התחייבות מצד שכירות, ולכן אח"כ כשנודע לו אם אמר אמן הוי קבלת דברים ומתחייב מטעם שכירות, עכ"ד. ועתה על זה הציור שכת"ר מתרץ גם להקצוה"ח, לפי דעתי אין דינו אמת דאם זוכה לו ע"י אחר שלא כמשפטי התנאים והדין הוא דהתנאי בטל והמעשה קיים, ונמצא דתיכף זכה הזוכה בלי שום תנאי, ובמה יתחייב אח"כ מטעם שכירות ע"י אמירת אמן, וכי אמירת אמן קנין הוא על התחייבות. אבל יש לעיין דמכיון דבעינן שישכים לבסוף ואז חל הקנין א"כ נמצא דבשעת חלות הקנין מקבל עליו קיום התנאי ע"י אמירת אמן, ושוב י"ל דהקנין מועיל להתחייב כנגדו קיום התנאי. אך בכל מקום דזוכין לאדם שלא בפניו ובעינן שישכים לבסוף, לכאורה אז אמרינן דהקנין והזוכה חל למפרע, אבל שיתחייב למפרע זה לא מסתבר דכיצד יתחייב ממילא למפרע. ובכלל יש לעיין במזכה לחבירו דרך מכירה אי חל הזוכה שהרי יש כאן צד חיוב וחוב להזוכה ואין חבין לאדם שלא בפניו. ומה דמתרץ להנתיבות בפשיטות דמיירי במתנה שלא כמשפטי התנאים דתנאו בטל, אלא דבאומר אמן מתחייב מטעם שכירות, לכאורה יש להקשות ע"ז דלמ"ל לרש"י כל המורה דהתנה תנאי שלא כמשפטו ומפני זה חל חיוב שכירות ולמה לא נח"ל לרש"י לאוקמי מפורש בשכירות דהיינו שהלה פסק עמו לעבוד אצלו והוא ישלם לו בעד עבודתו כך וכך, והלה השיב אמן דחשיב כקבלה לקיים מה שפסק עמו. ומאי אולמא לאוקמי דהוי חיוב שכירות ע"י גלגול של תנאי שלא כמשפטו, ומי סני ליה לרש"י לאוקמי להדיא בשכירות.

²² ועיין מחנה אפרים הלכות שבועות סימן ד האומר לחבירו ע"מ שתקיים לי כך וכך ואמר אמן כתב רש"י והר"ן ז"ל בפרק שבועת העדות גבי מאי דקאמר תלמודא שם אמן בו שבועה בו קבלת דברים ז"ל בו שבועה העונה אמן אחר שבועה כמוציא שבועה מפיו וגבי בו קבלת דברים פי' שאם אמר לחבירו ע"מ שתקיים לי תנאי כך וכך ואמר אמן קיבל דבריו וחייב לקיים תנאו ע"כ. ולא ראיתי להפוסקים שהביאו דין זה. ואיברא דאיכא למידק אשמעתין דיליף לה מדכתיב ארור האיש וכו' ואמר כל העם אמן דהתם שאני משום דהזכיר ארור וכשענה אמן הרי הוא כאלו הוא עצמו הוציא ארור מפיו ולכך חייב לקיים דיבורו, אבל היכא דלא הזכיר לא שבועה ולא ארור מנ"ל דמשום דענה אמן נתחייב לקיים דיבורו, ואולולי פי' רש"י ז"ל הייתי אומר דמיירי כשחבירו השביעו ומאי דקאמר בו שבועה בו קבלת דברים הכי קאמר בו שבועה לענין שבועת הדיינין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ה. בו האמנת דברים

ראוי לענות אמן על דבר תפלה ותחנה שהברו אומר, שהוא לשון מאמן הדברים שיהי רצון שיהא אמת.

לפיכך השומע א' מישראל²³ מברך א' מכל הברכות אם השומע חייב באותה ברכה ורוצה לצאת בברכת המברך אסור לענות אמן אלא א"כ שמעה כולה מתחלתה ועד סופה.

אבל אם אין רוצה לצאת בברכה זו אפילו לא שמע רק חתימת הברכה ולא שמע הזכרת השם, צריך לענות אמן ואם לא שמע כלל הברכה רק יודע איזה ברכה מברך מותר לענות אמן אבל אין חייב.

ואפילו ששומע אחד מתפלל או מברך לישראל בלי הזכרת השם חייב לענות אמן, ולכן נהגו לענות אמן אחרי "הרחמן" בברכת המזון²⁴ וכן אחר כל תחינה ובקשה אף על פי שאין בה שם ויכול לומר כל הרחמן גם בשבת²⁵.

ו. לאו שבועה הן שבועה ... והוא דאמר לאו לאו תרי זימני

והוא דאמר הן הן תרי זימני

האומר על דבר אחד²⁶ פעמיים אעשנו או לא אעשנו, הוי שבועה, שכן מצינו השם יתברך אומר לנח לא יפרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ (בראשית ט פסוק יא), וכתוב (שם פסוק טו) ולא יהיה עוד המים למבול לשחת כל בשר²⁷, וכתוב (ישעיה נד פסוק ט) כי מי נח

שהנתבע מחויב לישבע וכי הוציא אמן מפיו כאלו הוציא שבועה דמי, ובו קבלת דברים איירי בתנאי שמתנה עם חברו שאינו מחויב לישבע דכי הזכיר אמן הרי הוא כאלו קיבל שבועתו.

²³ שו"ע ונו"כ או"ח רטו ב ומב" סק"ו ז ובה"ל ד"ה שלא ושה"צ וע"ל סק"ד דל"ב

²⁴ מגן אברהם רטו ג ומ"ב שם ט ובס"י קפט סק"ה וס"י קפ"ח סק"ט

²⁵ ואף גוי שבידך לישראל עונים אחריו אמן, שנאמר: ברוך תהיה מכל העמים ורבא בע"ז סה. ענה אמן אחר בר שישך שאמר: כל עין הרוצה לראות ברעת ישראל תיפקע

²⁶ שו"ע ונו"כ רלז ה לבוש ומ"ז שם ג וש"ך ה

²⁷ אולם עיין ברא"ש שכתב שנלמד מהני תרי קראי שאמר הקדוש ברוך הוא לנח כשבנה מזבח והקריב קרבן וערבה עליו מנחתו והבטיחו שלא ישחית עוד עולמו דכתיב וירח ה' את ריח הניחוח ואמר ה' אל לבו לא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

זאת לי אשר נשבעתי מעבר מי נח עוד על הארץ, ומדלאו לאו שבועה הוא
הן הן נמי שבועה, והוא שיתכוין לשם שבועה²⁸.

במה דברים אמורים כשאמרם זה אחר זה בלא הפסק, כמו שאמרם השם יתברך לנח
שניהם באמירה אחת וכיון לשבועה, אבל אם מבקשים אותו על דבר והוא אומר לא
אעשנו, לא הוי שבועה, שאינו אלא משיב על מה שבקשוהו.

אדם שאמר אין רצוני לעשן טאבאק רצוני להפסיק מלעשן עוד, אין זה לשון שבועה²⁹.

ז. על שם מיוחד במיתה ועל הכינויין באזהרה

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף נו. ולעיל דף לה. שאין המגדף³⁰ חייב
סקילה עד שיפרש את השם המיוחד³¹ של ארבע אותיות שהוא אל"ף דל"ת

אוסף עוד לקלל [את] האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעוריו ולא אוסף עוד להכות כל חי כאשר
עשיתי והנך תרי לאוין אמר הקדוש ברוך הוא לנח לשם שבועה כי לא רצה נח לעסוק בפריה ורביה עד
שנשבע, אבל הפסוקים שהזכירו האחרונים הנ"ל הנך לא יכרת ולא יהיה עוד ולא יהיה עוד לא לשם שבועה
אמרן אלא סיפור והבטחה דאל"כ מנלן דלמא בעינן ג"פ לאו. מובא בביאור הגר"א פה

²⁸ משמע ואף על פי שלא הזכיר שבועה קודם לכן ותמיהני על מ"ש הר"ף בהגהת תשב"ץ סימן ת"א דהיינו
דוקא שהזכיר שבועה קודם שאמר לאו או הן הן כו' דא"כ אפילו אמר פעם אחת לאו או הן הוי שבועה
דלא גרע מידות ואפשר מיירי שהזכיר מקודם לזה שבועה וא"כ הפסיק בנתיים בענין דלא הוי יד. ש"ך שם ז

²⁹ דרצון עשוי להשתנות וכ"ה ברמב"ן ור"ן פ"ג דגיטין בסוגי' דברירה ואינו כגדר שבועה. דעת תורה כאן
שם הלכה ז

³¹ במשנ"ח ובס' יש סדר למשנה האריכו בזה ואכתוב בקיצור בע"ה ער"מ פ"ב דעכו"ם ובסנהדרין פא"מ.
ונקדים דיש ארבעה מיני שמות הקדושים (א) שם הוי"ה ב"ה ככתיבתו וזה נקרא תמיד שם המיוחד (ב) שם א"ד
דהיינו כקריאתו יש סוברים שהוא ג"כ שם המיוחד ויש סוברים שהוא בכלל כינוי (ג) יש עוד חמשה שמות שאין
נמחקין חוץ השני שמות הנ"ל כמבואר במס' שבועות דהיינו אלקים כו' ע"ש והם נקראים כנויים ולפעמים
נקראים ג"כ שמות המיוחדין כמו שיבואר אי"ה (ד) כגון רחום וחנון קנא וכדומה דהם נמחקים והן נקראים
תמיד כנויים אליבא דכ"ע. מנ"ח ע, ועיין בפירוש המשנה לשבועת העדות (שבועות פ"ד מ"ג), אבל אלף דלת
ויו"ד ה"א ושין דלת וצבאות א"צ לאמר כי הם שמות מיוחדין, וכמו כן אלהים,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

נו"ן יו"ד³², ויברך אותו בשם מן השמות שאינם נמחקים³³, שנאמר (ויקרא כד פסוק טז) וְנִקֵּב שֵׁם ה' מִזֹּת יוֹמָת עַל הַשֵּׁם הַמְּיוּחָד חַיִּיב סְקִילָה, ויש מי שמפרש שאינו חייב אלא על שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א ואני אומר שעל שניהם

³² בספר מורה הנבוכים חלק א פרק סא כתב רבינו כל שמותיו יתעלה הנמצאים בספרים כולם נגזרים מן הפעולות, וזה מה שאין העלם בו אלא שם אחד, והוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א שהוא שם המיוחד לו יתעלה, ולזה נקרא שם המפורש, ענינו שהוא יורה על עצמו יתעלה הוראה מבוארת אין השתתפות בה, אמנם שאר שמותיו הנכבדים מורים בשתוף להיותם נגזרים מפעולות ימצא כמותם לנו כמו שבארנו, עד שהשם המכונה בו יו"ד ה"א וא"ו ה"א הוא גם כן נגזר מן האדנות, דבר האיש אדני הארץ אתנו קשות, וההפך בין אמר אדני בחי"ר הנו"ן ובין אמר אותו בקמצת הנו"ן בהפך בין אמר שרי אשר ענינו השר שלי, ובין אמר שרי אשת אברם שבוה הדור וכללות לאחרים, וכבר נאמר למלאך אדני אל נא תעבור, אמנם ביארתי לך זה באדני לבד המכונה בו, להיותו המיוחד שבשמות המפורסמים לו יתעלה, אמנם שאר שמותיו, כדיין ושדי וצדיק וחנון ורחום ואלהים, כלם הם מבוארי הכללות והגזרה, אך השם שאותיותיו יו"ד ה"א וא"ו ה"א לא יודע לו גזרה ידועה ולא ישתתף בו זולתו, ואין ספק שזה השם העצום אשר לא ידובר בו כמו שידעת אלא במקדש, וכהני השם המקודשים לבד בברכת כהנים וכהן גדול ביום הצום, יורה על ענין אחד, אין השתתפות בינו יתעלה ובין זולתו בענין ההוא, ... ואינו נקרא שם המפורש כלל זולת זה השם בן ארבע אותיות הנכתב אשר לא יקרא כפי אותיותיו, ובפירוש אמרו בספרי כה תברכו את בני ישראל, כה בלשון הזה, כה בשם המפורש, ושם נאמר במקדש ככתבו, ובמדינה בכינויו, ובתלמוד נאמר כה בשם המפורש, אתה אומר בשם המפורש או אינו אלא בכינויו, תלמוד לומר ושמו את שמי, שמי המיוחד לי, הנה כבר התבאר לך כי שם המפורש הוא זה שם בן ארבע אותיות, ושהוא לבדו הוא המורה על העצם מבלתי שתוף ענין אחר.

³³ להלן (דף ס') אמר רב אחא בר יעקב אינו חייב עד שיברך שם בן ארבע אותיות לאפוקי בן שתי אותיות דלא והקשו פשיטא יכה יוסי את יוסי תנן ותירצו מהו דתימא מילתא בעלמא הוא דנקט קמ"ל. ואיכא לישנא אחרינא בנמרא ומכלהו משמע דרב אחא בר יעקב אשמעינן דמתני' בדוקא נקט יכה יוסי את יוסי שהוא שם בן ד' אותיות וא"כ משמע דכי היכי דבשם המבורך הוא בן ארבע ה"נ השם המבורך דהא יוסי את יוסי תנן דמשמע בן ארבע אותיות כמנין יוסי דצריך שיהיה בן ארבע אותיות וא"כ קשה על רבינו ז"ל למה בשם המבורך כתב שיהיה בן ארבע אותיות ובשם המבורך כתב שיהיה אחד מן השמות שאינם נמחקים שהם חמשה אל שדי וכו' דכי אמרו בגמ' על שם המפורש במיתה ועל הכנוי באזהרה בין בשם המבורך והמבורך אמרו. ואם כונתו לפרש שם המפורש שמות שאינם נמחקים וכנויין הם כמו חנון ורחום וכו' אם כן גם השם המבורך היה לו לומר כן ועוד שלשון שם המפורש משמע שם בן ארבע ולא ידעתי לע"ד טעם רבינו בזה. לח"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

הוא נסקל³⁴. אזהרה של מגדף³⁵ מנין שנאמר (שמות כב פסוק כז) אלהים לא תקלל.

דף לו:

ח. אלו שבמיתה שתויי יין

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף פג. שכל כהן הכשר³⁶ לעבודה אם שתה יין או שאר משקין המשכרים³⁷ אפילו מן החלב או מן הדבילה אסור לו להכנס³⁸ מן המזבח ולפנים ואם נכנס והוא שתוי יין או שכור משאר משקים המשכרים אע"פ שלא עבד עבודה הרי זה לוקה הואיל והוא ראוי לעבודה ונכנס בשעת העבודה מנוול ככה הרי הוא מוזהר שלא יכנס. וי"א³⁹ שאין בו מלקות אלא אסור מדרבנן⁴⁰.

³⁴ במאירי (ע' רכב) יש שפירשו שם המיוחד בשם המיוחד ר"ל יו"ד ה"א וא"ו וכו' בשם יו"ד ה"א וא"ו כו', והוא שאמר יוסי את יוסי, אבל אם בירך שם המיוחד בכינוי פטור מסקילה אלא שלוקה, וראיה להם ממה שאמרו למטה כגר כאזרח הוא דבעינן שם בשם אבל מגוי סגי בכינוי אבל בישראל מיהו דוקא שם המיוחד בשם המיוחד. ויש מפרשים שכל שקלל שם המיוחד בשם מן השמות שאינם נמחקים ג"כ נסקל, וכן כתובה גדולי המחברים [הרמב"ם בהל' עכו"ם פ"ב ה"ז] והרי הכינויים בכללם, וראיה לדבר שהרי למטה [ס"ו א] במקלל אביו ואמו אמרו שאם קלל בכינוי חכמים פוטרינן ואמרו על זה מאן חכמים ר' מנחם בר' יוסי כו' וא"כ לר"מ בר"י שהלכה כמותו לא בעינן במברך את שם בשם שהרי העמידו למקלל אב ואם וא"כ במברך את השם חייב אף בכינוי [בהע"ז ע' כ"מ שם והל' ממרים פ"ב ה"ב ובלח"מ שם] כו', והשם המיוחד מיהו כתבו גדולי המחברים שאין חילוק בין הוי"ה לאדנ"י שהכל נקרא שם המיוחד וכן יראה מהגמ' [ב"ק ס' ע"א] שאם בירך שם בן ע"ב והוא הנקרא בגמ' "שם רבה" חייב שהרי הוא עיקר שם המיוחד אבל לא בשם בן שתי אותיות שאינו אלא חצי השם והרי הוא כשאר כנויים, וע' בבכור שור שבס"ס תבואות שור ומה שתמה בבאור ספר המצות לרס"ג ח"ג עונש ל"ב (ע' עד) ובס' בית זבול ח"ב ס' ו אות ה'

³⁵ שם הלכה ח

³⁶ רמב"ם ביאת המקדש פ"א ה"א ב והמ"ו

³⁷ עיין בערוה"ש סעי' יט שאין שיעור בשתיה בשאר משקין אלא כל ששתה והשתכר מזה אסור ועיין לקמן גבי שיעור היין

³⁸ כאן לא כתב להכנס לעבוד כיון שאזהרה איכא בעצם הכניסה וכדלקמן

³⁹ השנת הראב"ד שם

⁴⁰ וז"ל שם "זה לא מצאתיו אלא כשהוא קרב למזבח שכך שנו בתורת כהנים בבאכס אל אהל מועד אין לי אלא אוהל מועד מנין לעשות מזבח כאהל מועד ת"ל אתה ובניך אתך וגו' וכן יציאה כביאה מאתך מ"מ מזבח קאמר אבל לפנים מן המזבח מעלות דרבנן הם ואין בהן מלקות ולא מיתה" וכן דעת תוס' בריתות יג ע"ב ד"ה ונכנס ודעת הרמב"ם כביומא מד ע"ב דבין מזבח לאולם מעלות דאורייתא נינהו והדיחו בגמ' דיחו בעלמא הוא בדרך הש"ס (ערוה"ש הל' בית המקדש סי' יד סעי' כט) ועיין בכסף משנה ובנו"כ על הרמב"ם שהאריכו בביאור הסוגיות לדעת הרמב"ם והראב"ד ואכמ"ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ואם נכנסם⁴¹ שתוי יין ועבד לוקה⁴², ועבודתו פסולה וחייב מיתה בידי שמים, שנאמר (ויקרא י פסוק ט) וְיִין וְשֵׁכָר אֶל תִּשְׁתְּ אֶתָּה וּבְנִיךָ אֶתָּךְ בְּבִאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמְתוּ וְדִין הַנִּכְנָס כְּכֹה מִן הַמִּזְבֵּחַ וּלְפָנִים וְדִין הַיּוֹצֵא מִשֵּׁם אֶחָד הוּא כִּי־עַד כְּגוֹן שֵׁשֶׁתָּה רַב־עֵיִת יֵין בֵּין הָאוֹלָם וּלְמִזְבֵּחַ וַיֵּצֵא לֹקֵה וְכֵן אִם עֶבֶד בִּי־צִיאָתוֹ חַיִּיב מִיתָה⁴³

ט. ופרועי ראש

עוד התבאר שם שכהן שגדל⁴⁴ שער אסור לו להכנס מן המזבח ולפנים ואם נכנס ועבד חייב מיתה בידי שמים שנאמר⁴⁵ (יחזקאל מד פסוק כ – כא) וְרֹאשָׁם לֹא יִגְלָחוּ וּפָרַע לֹא יִשְׁלַחוּ כְּסוּם יִכְסְמוּ אֶת רֹאשֵׁיהֶם: וְיֵין לֹא יִשְׁתּוּ כָּל כֹּהֵן בְּבֹאֵם אֶל הַחֲצֵר הַפְּנִימִית מֵה שְׁתוּי יֵין בְּמִיתָה כְּמוֹ שֶׁהִתְבָּאֵר, אִף מְגוּדְלֵי פֶרַע בְּמִיתָה. ואם התרו בו למלקות לוקה⁴⁶.

ואין פרועי⁴⁷ הראש מחללין עבודה ואע"פ שהוא במיתה עבודתו כשירה.

ואינו חייב מיתה⁴⁸ אלא אם עבד עבודה תמה שהם ארבע עבודות בלבד על הזריקה ועל ההקטרה ועל ניסוך המים בחג ועל ניסוך היין תמיד ולא על

⁴¹ שם ה"א והמ"ז

⁴² סנהדרין פ"ט ה"ב

⁴³ סמ"ג ל"ת ש הביא מתורת כהנים "אין לי אלא בביאה מניין אף ביציאה תלמוד לומר אתה ובניך פי' אפילו אחד מהן יוצא, מניין לעשות המזבח כאהל מועד תלמוד לומר אתה ובניך פי' בדבר שאתה ובניך חלוקין משאר ישראל, רבי אומר נאמר כאן בבאכם אל אהל מועד ונאמר בקדוש ידים ורגלים בבואם אל אהל מועד מה להלן עשה גישת מזבח כביאת אהל מועד ועשה בו יציאה כביאה אף כאן כן"

⁴⁴ רמב"ם ביאת המקדש פ"א ה"ח

⁴⁵ ועיין ערוך השולחן העתיד שם סי' לד סעי' א – ד שביאר דלולי קרא דיחזקאל הוה אמינא דמה שנאמר בתורה ראשיכם על תפרעו וכו' ולא תמותו הוי הוראת שעה שלא יפרעו ראשם ולדורות מותר להם להכי מייתי קרא דיחזקאל להורות שאף לדורות כן ולחכי באמת אינו פוסל עבודה דאע"ג דאיתקש לשותוי יין בקרא דיחזקאל לענין חיוב מיתה וא"כ לכאורה כיון דאין היקש לחצאין ה"ה לענין פסול עבודה אבל כיון שבאמת לא איצטריך היקש לומר שיש חיוב מיתה כיון שמפורש בקרא ולא תמותו ולא אתי קרא דיחזקאל אלא לגלות שנוהג לדורות א"כ אין מקור לפסול העבודה

⁴⁶ סנהדרין פ"ט ה"ב

⁴⁷ שם הלכה ט

⁴⁸ מנחת חינוך מצוה קמט אות א חזו"א קדשים מס' הוריות סי' מז ס"ק כג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

עבודה שיש אחריה עבודה, אבל מלקות חייב על כל עבודה שעבד, ואף מן המזבח ולחיוץ.

כל כהן⁴⁹ הכשר לעבודה אם נכנס מן המזבח ולפנים פרוע ראש, אע"פ שלא עבד עבודה הרי זה לוקה, הואיל והוא ראוי לעבודה ונכנס בשעת העבודה⁵⁰ מנוול ככה, והרי הוא מוזהר שלא יכנס. וי"א⁵¹ שבכניסה לחוד אינו מן התורה כלל רק מעלות דרבנן.

ודין הנכנס⁵² ככה מן המזבח ולפנים, ודין היוצא משם אחד הוא, כיצד כגון קרע בגדיו בין האולם ולמזבח ויצא, לוקה וכן אם עבד ביציאתו חייב מיתה. ועד המזבח היינו אותם עשרים ושתים אמות שהוא משער נקנור עד המזבח אינו בכלל לאו זה⁵³.

ואם אינו⁵⁴ ראוי לעבודה כגון זר, או איזה פסול⁵⁵, או חלל או בעל מום אין לוקין על הכניסה משום לאו זה דפרוע ראש.

⁴⁹ שם הלכה טו

⁵⁰ עיין לקמן שבלא בשעת עבודה אינו חייב

⁵¹ הראב"ד בהשגות כאן והרמב"ן

⁵² שם הלכה טז

⁵³ מנחת חינוך קמט אות ד

⁵⁴ מנחת חינוך שם אות ב

⁵⁵ נראה דאם הוא ג"כ טבול יום ומחוסר כיפורים או מחוסר בגדים והיה ג"כ פרוע ראש חייב על זה ג"כ, כמו שכתוב ברמב"ם כאן פ"ט הי"א דאם יש הרבה איסורים טבול יום ומחוסר כיפורים ושלא רחץ וכו' חייב על כל אחד ואחד, א"כ חייב ג"כ על פרוע ראש. אך זר ששימש אינו עובר בשום דבר רק מטעם זרות, והוא בתוספתא זבחים פרק י"ב, א"כ אם נכנס זר אינו חייב משום פרוע ראש. והא דחייב בכמה איסורים, היינו באופן דאיסור חל על איסור עיין שם בכסף משנה, והכא נמי. ובמשנה למלך הי"ב מביא בשם התורת כהנים (שמיני פרשתא א' פיס' ג') דבעל מום שתוי ששימש פטור מגזירת הכתוב. א"כ הוא הדין בעל מום פרוע ראש פטור, כיון דאיתקש פרוע ראש לשתוי יין כמו שכתבנו לעיל (אות ה'), ואפשר דלענין זה לא איתקש, וצ"ע. ועל הכניסה בלבד דאינו חייב רק מלקות מבואר ברמב"ם כאן פ"א הט"ו להדיא הואיל וראוי לעבודה, א"כ אם לא היה ראוי לעבודה מחמת איזה פסול דטומאה וכדומה אינו חייב מלקות: (ספר מנחת חינוך – מצוה קמט – אות ט)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

וכן דוקא⁵⁶ בזמן הכשר לעבודה⁵⁷ אבל אם נפגם המזבח או שנכנס בלילה אינו לוקה אע"פ שהוא כהן כשר לעבודה. וי"א⁵⁸ שהלילה זמן כשר לעבודה הוא וחייב⁵⁹.

כמה הוא⁶⁰ גידול פרע שלשים יום כנזיר שנאמר בו (במדבר ו פסוק ה) גִּדּוּל פְּרַע שָׁעָר רִאשׁוֹ, ואין נזירות פחותה משלשים יום לפיכך כהן הדיוט העובד מגלח משלשים יום לשלשים יום.

וכן אסור⁶¹ לכל אדם בין כהן בין ישראל להכנס למקדש כולו מתחילת עזרת ישראל⁶² ולפנים כשהוא פרוע ראש ואין שיעורו שלוש יום⁶³ ככהן אלא כל שהוא דרך ניוול אסור אע"פ שאינו באזהרה שאין זה כבוד ומורא לבית הגדול והקדוש שיכנס בו מנוול אבל ישראל שגדל שערו עד שנעשה מחלפת ולא היה דרך ניוול הרי זה מותר להכנס לעזרת ישראל.

הדרן עלך שבועת העדות

⁵⁶ ערוך השולחן העתיד שם סי' לג סעי' ו

⁵⁷ בתו"כ "ומנין שאינו חייב אלא בשעת עבודה ת"ל אתה ובניך ולרמב"ם שחייב מלקות אף אם לא עבד ע"כ הכונה בזמן הראוי לו לעבודה והערוה"ש שם תמה על הרמב"ם שלא הביא דין זה אבל לראב"ד הפירוש כפשוטו שאינו חייב אלא בעת עבודה אבל אם לא עבד אינו אלא איסור דרבנן וכ"כ בתוס' כריתות יג ע"ב ד"ה ונכנס ועיי"ש בערוה"ש שהביא שהראב"ד בפירושו לתו"כ הביא שני הפירושים וכתב שאף אם נכנס שתוי יין ולא היה עת משמרו אלא זמן משמרת אחרת אינו לוקה שאינו נקרא זמן הראוי לעבודה וצ"ק שהרי כהן מקריב קרבנותיו מתי שירצה אף שלא בעת משמרו וכמ"כ ברמב"ם פ"ד מכלי המקדש ה"ו אמנם עיין רבנו בחיי על התורה שם שדריש "בבואכם, כלומר בזמן שתהיה עבודת משמרתכם, כי הכהנים היו נחלקים לכ"ד משמרות וכל משמרה מהן עובדת שבת אחת, ואותה שבת בלבד אסור להן שתיות היין לאותה משמרה, והם מותרים בשאר משמרות בשאר השבתות, וכן בכל משמר ומשמר מותרים בכל המשמרות וזלתי באותה שבת בלבד שהם עובדין בה, וזהו ענין בבואכם"

⁵⁸ מנחת חינוך קמט אות ב

⁵⁹ ואינו מבין דגם בלילה שייך עבודה, הקמט אימורים והרבה דברים שכשרים בלילה והזר חייב עליהם מיתה בידי שמים, כגון שהפך בצינורא, עיין רמב"ם ביאת מקדש פ"ט ה"ד ופ"ד ממעשה הקרבנות ה"ב, א"כ למה אינו קרוי בלילה שעת עבודה. ואפשר דבא למעט אם נפגם המזבח עיין פ"ד מפסולי המוקדשין ה"ד לענין מחשבה, אבל בלילה לפי דעתי הוי ליה שעת עבודה (מנחת חינוך קמט אות ב)

⁶⁰ שם ביאת מקדש הי"א

⁶¹ שם הלכה יז

⁶² אך קשה כיון שהוא מטעם מורא מקדש למה כתב דאסור להכנס מתחילת עזרת ישראל וכו', הא מורא המקדש הוא ג"כ בהר הבית כמו שכתוב ברמב"ם פ"ז מבית הבחירה ה"ב, לא יכנס בהר הבית במקלו וכו'. אך באמת דהתורה כתבה מורא המקדש ומסרה לחכמים איזה הוא, ועיי"ש ה"ו שנראה מדבריו דגם ישיבה שהיא אסורה בעזרה היא מחמת מורא המקדש, א"כ החכמים אמרו כל דבר הנראה להם דאין כבוד בהר הבית, ואיזו דברים שאינו כבוד דוקא במקום המקודש יותר עיי"ש, (מנחת חינוך שם אות ח)

⁶³ מנחת חינוך שם אות ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

פרק חמישי שבועת הפקדון

א. שבועת הפקדון נוהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בכשרים ובפסולים בפני בית דין ושלא בפני בית דין ... בין מפי עצמו בין מפי אחרים כיון שכפר בו חייב

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קו. ולעיל דף ל. ולב. שארבעה מיני שבועות
הן⁶⁴: שבועת ביטוי ושבועת שוא ושבועת העדות ושבועת הפקדון.

שבועת הפקדון כיצד כל מי שיש⁶⁵ ממון חבירו בידו כלומר שחייב לחברו
ממון כתוצאה מהלוואה, מפקדון, נזק או שגזלו או עשקו או מצא לו אבדה
ולא החזירה וכיוצא בזה ותבע ממנו ממון שיש לו בידו וכפר בו והכחיש⁶⁶,
הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר (ויקרא יט פסוק יא) וְלֹא תִכְחֹשׁוּ⁶⁷ זו
אזהרה לכפירת ממון, ואין לוקין על לאו זה. לפי שנתן לתשלומין. וגם מכיון
שאין בו מעשה.

ואם נשבע לו על שקר על ממון שכפר בו הרי זה עובר בלאו אחר ועל זה
נאמר (שם) וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ זו אזהרה לנשבע על כפירת ממון,
ושבועה זו היא הנקראת שבועת הפקדון⁶⁸.

⁶⁴ רמב"ם הלכות שבועות פרק א הלכה א

⁶⁵ רמב"ם שם הלכה ח – יא וכסף משנה שם שו"ת רדב"ז ח"ה סי' קסב ד"ה הפרק הא'

⁶⁶ ואפילו אם כחש מחמת הבושה ודעתו להחזירו אח"כ עובר משום לאו זה (מהר"ם שיק על המצוות מצוה
רכו חי' הגר"י פערלא לספר המצוות לרס"ג סוף ל"ת מה)

⁶⁷ ונראה שמכחש לעכו"ם אינו עובר בלאו זה שהרי נאמר בעמיתו וכמש"כ בחידושי הריטב"א חולין צד ע"א
"וכי כתיב בסיפא דקרא איש בעמיתו דממעט גוי, ההיא אדלא תכחשו ולא תשקרו קאי, ובמקום שאין חילול
השם בדבר" וכן הוא ביראים סי' קכד [דפוס ישן – רנה] ד"ה נ"ל לפרש וא"כ אם מכחש בגוי מחמת שרוצה
להשתמט ממנו עד שיהיה לו מעות ואין חילול השם כגון שהגוי מסופק בדבר וסומך על דברי הישראל יהיה
מותר ואין עובר משום לאו זה

⁶⁸ אף על פי שהיא כוללת מלוה ועושק וגזל ואבדה כדמפרש בקרא נקראת שבועת הפקדון לפי שהיא מצויה
וכללת יותר ופתח בה קרא. רדב"ז שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ואם לאחר מכן הודה על כך חייב להביא קרבן אשם הנקרא "אשם גזילות", על שבועתו שכוּפּר בממון שיש לחברו בידו, או שבועתו של מי שכוּפּר בתביעת ממון של חברו.

שבועה זו נקראת "שבועת הפקדון" על שם שפתח בה הכתוב (יקרא ה פסוק כא) נֶפֶשׁ כִּי תִחַטָּא וּמַעֲלָה מַעַל בְּה' וְכִחַשׁ בְּעֵמִיתוֹ בְּפִקְדוֹן אֹד בְּתִשּׁוּמַת יָד אוּ בְגִזְלָה אוּ עָשָׂק אֶת עֵמִיתוֹ.

אין הקרבן מכפר על "שבועת הפקדון" אלא אם כן הנשבע השיב תחילה את הממון לבעליו, שנאמר (שם פסוק כג) וְהָשִׁיב אֶת הַגִּזְלָה אֲשֶׁר גָּזַל אוּ אֶת הָעָשָׂק אֲשֶׁר עָשָׂק אוּ אֶת הַפִּקְדוֹן אֲשֶׁר הִפְקִד אֹתוֹ.

מלבד תשלום הקרן, על הנשבע להוסיף גם חומש⁶⁹. אולם, אין הוספת החומש מעכבת את כפרתו, וגם אם הקריב את אשמו קודם שנתן את החומש, עוון השבועה מתכפר לו.

וכן כל התובע חבירו⁷⁰ בממון שאם הודה בו יהיה חייב לשלם וכפר ונשבע, או שהשביעו התובע וכפר, הרי זה הנתבע הוא חייב בשבועת הפקדון אף על פי שלא ענה אמן, שבשבועת הפקדון אחד הנשבע מפי עצמו ואחד שהשביעו אחר וכפר אף על פי שלא ענה אמן חייב שכפירתו אחר שהשביעו התובע כעניית אמן⁷¹.

אחד הנשבע אחר שתבעו בעל הממון, או הנשבע מעצמו אף על פי שלא תבעו, כיצד כגון שקדם ואמר למה אתה הולך אחרי כלום יש לך בידי ממון שבועה שאין לך בידי ממון, בשונה משבועת העדות שהתבאר לעיל דף לא: שאינו חייב, הרי זה חייב בשבועת הפקדון הואיל וכפר ונשבע ואף על פי שלא תבעו זה.

⁶⁹ חומש מלבר, כלומר: רבע הסכום שכפר בו

⁷⁰ רמב"ם הלכות שבועות פרק ז הלכה א ה

⁷¹ אע"ג דשבועת העדות נמי כן כדכתב רבינו ז"ל לקמן בריש פ' תשיעי התם דוקא בשכפר בב"ד או הוי הכפירה כעניית אמן אבל הכא בין בב"ד בין שלא בב"ד. לח"מ שם א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ב. חייב על זדון השבועה ועל שגגתה עם זדון הפקדון ואינו חייב על שגגתה גרידתא ומה חייב על זדונה אשם

וכבר התבאר במסכת כתובות דף מב. שכל מי שיש⁷² בידו משהו פרוטה ומעלה מממון ישראל, בין שגזלו בין שגנבו בין שהפקידו אצלו או הלוחו או משום שותפות או משאר דרכים, וכפר בו ונשבע לשקר בין בזדון בין בשגגה הרי זה מביא אשם על חטאו, וזהו הנקרא אשם גזילות, ומפורש בתורה שאין מתכפר לו באשם זה עד שישביח הממון שבידו לבעליו, אבל החומש אינו מעכב הכפרה

ומה הוא⁷³ חייב, משלם את הקרן שכפר בו עם תוספת חומש, ומקריב אשם ודאי בין שהיה מזיד בין שהיה שוגג, שנאמר (ויקרא ה פסוק כא כג) וְכִחַשׁ בְּעֵמִיתוֹ בַּפֶּקֶדוֹן וְגו'. וְהָיָה כִּי יִחָטֵא וְאָשָׁם, וְלֹא נֹאמַר בּוֹ וְנַעֲלָם מִמֶּנּוּ⁷⁴, לחייב מזיד כשוגג.

והוא שיזיד⁷⁵ בפקדון או בממון שנתחייב בו וידע בו בשעת שבועה, אבל אם שגג ושכח שיש לו אצלו ממון וכפר ונשבע ואחר כך ידע הרי זה אנוס ופטור מכלום, אף מן החומש ולא עבר על לא תכחשו שהרי אנוס הוא שלא היה זוכר שיש לו אצלו כלום⁷⁶. וכן אם לא ידע שאסור לישבע לשקר על כפירת ממון הרי זה אנוס ופטור⁷⁷.

אם כן היאך היא שגגת שבועת הפקדון, כגון שנעלם ממנו אם חייבין עליה קרבן אם לאו וידע שהיא אסורה ושיש לו אצלו ממון זו היא שגגתה, וזדונה שידע שחייבין עליה קרבן.

⁷² רמב"ם הלכות שגגות פרק ט הלכה ז

⁷³ רמב"ם שבועות פרק א הלכה ט

⁷⁴ לעיל דף לד אמר עליה דר"ש אומר חייב כאן וכו' מחכו עליה במערבא ואמרו בגמרא אלא חוכא אמזיד כשוגג וכו' מכדי מזיד גבי עדות מנא ליה דלא כתיב ביה ונעלם ה"נ לא כתיב ביה ונעלם וכו' ומבואר בגמרא דנדרחה זה. והטעם אינו אלא משום דילפינן תחטא תחטא בפקדון משבועת העדות. והשתא יש לתמוה על רבינו ז"ל למה כתב בשניהם הטעם משום דלא כתיב בהו ונעלם. ונראה לומר דהג"ש דתחטא תחטא איצטריך לן כדי דלא נילף ממעילה אבל עיקר הילפותא משום דלא כתיב ביה ונעלם הוא אלא משום דלא נילף ממעילה איצטריך תחטא תחטא:

⁷⁵ שם הלכה י יא

⁷⁶ רדב"ז שם

⁷⁷ נהי דפטור מחומש ואשם מ"מ עבר על לא תכחשו שהרי יודע היה שיש לו אצלו ממון והיינו דלא כתב הרב ז"ל בהאי בבא פטור מכלום אלא פטור לבד. שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרה היומי

מסכת שבועות

ג. בכסף שקלים

כל הקרבנות לא נתנה תורה שיעור בכמה יהיה שווי⁷⁸ ורק באשמות גזרה תורה איל בן שתי שנים, ושיקנה אותו בעד שני שקלים, וכל האשמות⁷⁹ שבתורה⁸⁰ באין בני שנים ובאים בכסף שקלים, ומפי השמועה למדו⁸¹ שאינו בא אלא בכסף שקלים.

ד. השביע עליו חמש פעמים בין בפני בית דין ובין שלא בפני ב"ד וכפר חייב על כל אחת ואחת

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קו. שכפר ונשבע⁸² ארבע או חמש פעמים, או שהשביעו התובע ארבע וחמש פעמים והוא כופר על כל אחת ואחת, בין בבית דין בין שלא בבית דין, הרי זה חייב קרבן אשם על כל שבועה ושבועה, שאילו הודה אחר שכפר היה חייב לשלם, אף על פי שכפר בבית דין⁸³, ונמצא פוטר עצמו בכל כפירה וכפירה מן התשלומין, לפיכך חייב על כל שבועה ושבועה.

⁷⁸ ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קלג סעיף א

⁷⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ד הלכה כב

⁸⁰ וזהו ד' אשמות אשם מעילות אשם גזילות אשם שפחה חרופה אשם תלוי, חוץ מאשם מצורע ואשם נזיר שהם בני שנה ואין לדמיהם קצבה, אשם תלוי בא מן הקטנים או מן הגדולים,

⁸¹ מניין למדנו זה. כתיב בסוף ויקרא באשם מעילות: נפש כי תמעול מעל וגו' והביא את אשמו לד' איל תמים מן הצאן בערך כסף שקלים בשקל הקדש לאשם, וכל איל הוא בן שתי שנים. ותניא שם בת"כ: בערך כסף יכול דינרים, ת"ל: שקלים, יכול שקלי נחשת, ת"ל: כסף [כצ"ל], יכול של בבל של מדי, ת"ל: בשקל הקדש סלעים של צורים ע"ש. וילפינן בפסוקים שה"ה בכל האשמות אבל אשם נזיר ואשם מצורע לא כתיב בהו איל אלא כבש וכל כבש הוא בן שנה, ומדאיל בן שתי שנים בשני סלעים ממילא כבש דבן שנה לאו בשתי סלעים. ערוה"ש שם ב

⁸² רמב"ם הלכות שבועות פרק ז הלכה ט

⁸³ כלומר מפני שבשבועת העדות אמרו שהיכא שכפר בב"ד אפי' השביעם אח"כ אינו חייב דאינו יכול לחזור ולהודות דבעי ב"ד וכיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד קאמר הכא דאינו כן דאע"פ שהכפירה בב"ד מ"מ חייב לשלם היה ונקט לשון אף על פי בערך שבשבועת העדות ואינו כן. לח"מ שם מעשה רקח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

**ה. היו חמשה תובעים אותו אמרו לו תן לנו פקדון שיש לנו
בידך שבועה שאין לכם בידי אינו חייב אלא אחת שבועה
שאין לך בידי ולא לך ולא לך חייב על כל אחת ואחת**

היו חמשה⁸⁴ תובעין אותו ואומרים לו תן לנו פקדון שיש לנו בידך, שבועה שאין לכם בידי אינו חייב אלא קרבן אחד, שבועה שאין לך בידי לא לך ולא לך ולא לך⁸⁵ חייב על כל אחת ואחת.

**ו. תן לי פקדון ותשומת יד גזל ואבידה שיש לי בידך שבועה
שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בידי
פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה חייב על כל אחת ואחת**

אמר לו חבירו⁸⁶ תן לי פקדון ותשומת יד גזל ואבידה שיש לי בידך, שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת, ואפילו היה לו פרוטה אחת מכולן הרי אלו מצטרפין וחייב.

שבועה שאין לך בידי פקדון ותשומת יד גזל ואבידה חייב על כל אחת ואחת.

**ז. תן לי חטין ושעורין וכוסמין שיש לי בידך שבועה שאין
לך בידי אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בידי חטין
ושעורין וכוסמין חייב על כל אחת ואחת**

⁸⁴ רמב"ם שם הלכה י

⁸⁵ לגבי התרת נדרים התבאר במסכת נדרים דף סו. דעת הר"ן שבלך לך לך בלא ווי"ן הוי ככולל יחד ולהרמב"ם [פ"ד נדרים ה"א] אפילו לא אמר קונם בין כל אחד אלא אמר קונם לך לך לך בלא ווי"ן הוי כל אחד נדר בפני עצמו, ואם הותר אחד לא הותרו כולם עד שיאמר קונם שאני נהנה לזה ולזה עם ווי"ן בנתיים אז הוי נדר אחד. כמו שהתבאר בכס"מ נדרים ד יא, ולפי"ז הכא יש לגרוס בלא ווי"ן, אולם בלח"מ כאן ושם כתב שלרמב"ם לא שנא עם ויו או בלי ויו הוי פרטי, ועיין ט"ז שם ג שכתב שמשמע שהמחבר סעי' ג פסק כרמב"ם ועיין נקה"כ סעי' ג שם שחלק עליו.

⁸⁶ רמב"ם שם הלכה יא יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

כבר התבאר לעיל דף כג: שהתובע את חבירו⁸⁷ תן לי חטים ושעורים וכוסמין שיש לי בידך, ונשבע שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת.

נשבע לו שבועה שאין לך בידי חטים ושעורים וכוסמין חייב על כל אחת ואחת⁸⁸. ואפילו אין לו אלא פרוטה אחת מכולן הרי אלו מצטרפין⁸⁹.

ח. אנסת ופיתית את בתי והוא אומר לא אנסתי ולא פיתיתי משביעך אני ואמר אמן חייב

כבר התבאר במסכת כתובות דף מב. ששבועת הפקדון נוהגת רק בתביעת ממון שגם אם היה מודה בה היה חייב לשלמה, אך הכופר בתביעת תשלומי קנס ונשבע על כך לשקר ולאחר מכן הודה פטור, שכן "המודה בקנס פטור". אולם חייב בשבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר.

אולם התובע את חבירו⁹⁰ בדבר שיש בו קנס, ויש בו גם ממון שהוא משלם אותו על פי הודאתו, וכפר בכל ונשבע, הרי זה חייב משום שבועת הפקדון.

כיצד תבעו ואמר לו אנסת או פתית בתי, והוא אומר לא אנסתי ולא פתיתי ונשבע, חייב בשבועת הפקדון, שאע"פ שאינו משלם קנס על פי עצמו, אילו הודה היה משלם בשת ופגם ובאונס גם צער⁹¹, על פי עצמו.

ט. אף על פי שאינו משלם קנס על פי עצמו משלם בשת ופגם על פי עצמו

⁸⁷ רמב"ם הלכות שבועות פרק ז הלכה יג

⁸⁸ אף על גב דקי"ל דכוסמין מין חטין והוא אמינא דלא ליחייב על כל אחד מהם קמ"ל דאע"ג דחד מינא הוא שני שמות נינהו וחייב על כל אחד ואחד. רדב"ז שם.

⁸⁹ ברמב"ם שם הלכה יא כתב אמר לו חבירו תן לי פקדון ותשומת יד נזל ואבדה שיש לי בידך, שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת, ואפילו היה לו פרוטה אחת מכולן הרי אלו מצטרפין וחייב. ובכס"מ ומשמע התם דהוא הדין לחטים ושעורים וכוסמין דאפילו אין לו אלא פרוטה אחת מכולן הרי אלו מצטרפי

⁹⁰ רמב"ם הלכות שבועות פרק ח הלכה ג

⁹¹ כמש"כ הרמב"ם בהל' נערה בתולה ב ו ונתבאר לעיל דף מא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

עוד התבאר במסכת כתובות שם כבר התבאר לעיל דף מא. שלמרות שהאומר אנסתי או פתיתי בתו של פלוני⁹² אינו משלם קנס, שאין אדם משלם קנס⁹³ בכל מקום בהודאת פיו אלא על פי עדים, אבל משלם בשת ופגם ובאנוסה צער⁹⁴, בהודאת פיו, וכן בת שתבעה איש בדין ואמרה לו אנסת או פתית אותי והוא אומר לא היו דברים מעולם, הרי זה נשבע שבועת הסת, שאילו הודה היה משלם לה בשת ופגם וצער על פי עצמו.

ובזמן הזה שאין דנים בבית דין דיני קנסות י"א⁹⁵ שחייב קנס בהודאתו. וליכך אם תפסה אין מוציאת מידה, וי"א⁹⁶ שדינו כדין מודה בקנס, ואין מועיל תפיסה.

**י. גנבת את שורי והוא אומר לא גנבתי משביעך ואמר
אמן חייב גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי משביעך אני
ואמר אמן פטור המית שורך את שורי והוא אומר לא
המית משביעך אני ואמר אמן חייב**

הגונב שורו⁹⁷ של חברו וטבח או מכרו, תבעו בעל השור ואמר לו גנבת שורי וטבחתי או מכרתי והוא אומר גנבתי⁹⁸ אבל לא טבחתי ולא מכרתי

⁹² ואיירי באופן שאין מועילה מחילתה כגון שאמרה בעת שבעל אותה שאינה מוחלת כדלעיל דף מ. או שיש לה אב שאינה יכולה למחול שהרי כל שבחה שלו והיא התובעת כיון שהיא הבעל דין ביחס למעשה שנעשה לה אבל תובעת עבור אביה וכמש"כ בכס"מ שם. ועיין ערוה"ש אבן העזר סימן קעז סעיף כח, ועיין אבן האזל הלכות חובל ומזיק פרק ה הלכה ו שכתב ואף דאיתא בגמ' דמפותה אין לה צער, י"ל דזהו דוקא במפותה אבל כשאינה רוצה רק דזווי אנסה מסתבר דיש לה צער.

⁹³ רמב"ם הלכות נערה בתולה פרק ב הלכה יב

⁹⁴ ודוקא באנוסה אבל חובל בחבירו אינו מלשם צער על פי עצמו כמבואר שם דף מא.

⁹⁵ סמ"ע סימן א ס"ק יח, משום דקי"ל כהרמב"ן [בספר הזכות כתובות מ"ו ע"א מדפי הרי"ף] דבזמן הזה לא מיפטר בהודאתו ואפילו לא באו עדים, וכדבריו סתם הטור לקמן בסימן שמ"ח [סעיף ז' - ח']

⁹⁶ ש"ך יורה דעה סימן רסז ס"ק נב, ואף על גב דודאי קי"ל דהודאת בע"ד כק' עדים דמי אפילו לחיוב אפילו בזמן הזה וכמו שנתבאר בח"מ סימן ע"ט ופ' וכמה דוכתי היינו דוקא במילי דמונא אבל במילי דקנסא כיון דאין דיני קנסות בזמן הזה ולא מהני הודאתו לפטור א"כ הודאתו לחיוב נמי לאו הודאה היא

⁹⁷ רמב"ם הלכות שבועות פרק ח הלכה א

⁹⁸ ק"ק דמשמע הכא דטעמו של רבינו ז"ל הוא מפני שאם היה מודה במביחה ומכירה היה פטור משמע לכאורה דאם באו עדים על המביחה ומכירה חייב דומיא דאידיך חלוקות דקנס שהביא דאם באו עדים חייב וזה אינו דכיון דאמר גנבתי ונפטר מכפל אפילו שבאו עדים שטבח הוא פטור משום דקי"ל תשלומי ד' וה' אמר רחמנא ולא תשלומי ג' וד', וכן כתב רש"י ז"ל בהדיא בפ' ארבעה שומריין (דף מ"ט) דהיכא דאמר גנבתי אפי' באו עדים על המביחה פטור. לח"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ונשבע, הרי זה פטור משבועת הפקדון, שאילו הודה מעצמו שטבח או מכר לא היה משלם תשלומי ארבעה וחמשה מפני שהוא קנס, ונמצא זה כמו שלא כפר ממון ולפיכך פטור משבועת הפקדון וחייב בשבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר שלא טבח והוא טבח⁹⁹.

האומר לחבירו גנבת¹⁰⁰ שורי והוא אומר לא גנבתי ונשבע חייב בשבועת הפקדון שאע"פ שאינו משלם כפל בהודאתו משלם הוא את הקרן בהודאתו.

האומר לחבירו¹⁰¹ עשית בי חבורה והוא אומר לא עשיתי, המית שורך את שורי והוא אומר לא המית ונשבע חייב, בשבועת הפקדון שאילו הודה היה חייב לשלם.

**יא. המית שורך את עבדי והוא אומר לא המית משביעך אני
ואמר אמן פטור ... עבדו הפלת את שיני וסימית את עיני
והוא אומר לא הפלתי ולא סימיתי משביעך אני ואמר אמן
פטור זה הכלל כל המשלם על פי עצמו חייב ושאינו משלם
על פי עצמו פטור**

עוד התבאר בכתובות שם שהאומר לחבירו¹⁰² המית שורך את עבדי, וחייב קנס שלושים שקלים, וכפר ונשבע, והעבד שתבע רבו ואמר הפלת שני

⁹⁹ דתרי טעמי יחייב רבינו, חדא דאף דנימא דמה דמשלם בעד הטביחה או המכירה הוי ממון אפ"ה פטור משבועת הפקדון משום דכיון דנפטור מכפל משום דהודה על הגניבה שוב לא יתחייב על הטביחה או על המכירה משום דתשלומי ד' וה' אמר רחמנא ולא תשלומי ג' וד' דהא אם הודה על הגניבה וכפר על הטביחה פטור מהאי טעמא וכמ"ש רש"י בפ' מרובה (דף ע"ה א), ועוד כתב טעם אחר מפני שהוא קנס דאף דנימא דתשלומי ג' וד' נמי חייב רחמנא הכא כיון שאם הודה היה נפטור מפני שהוא קנס נמצא שלא כפר לו ממון. מל"מ שם. פירוש אף בטוענו גנבת והעמדתו בדין ואמרו לך ב"ד חייב אתה ליתן לו, והלכת וטבחת או מכרת, דבכה"ג חייב (כופל) [כפל] לשלם אף בהודה מעצמו, שכבר נתחייב (עיין כתובות מ"ב ע"א), פטור משבועת הפקדון, דתשלומי הטביחה קנס. או"ש שם

¹⁰⁰ רמב"ם הלכות שבועות פרק ח הלכה ג.

¹⁰¹ רמב"ם הלכה ד.

¹⁰² רמב"ם שם הלכה ב.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

וסמית עיני, ולכן הוציאני לחירות¹⁰³, וכפר ונשבע פטור מקרבן שבועת הפקדון, שאילו הודה לא היה משלם מפני שהוא קנס¹⁰⁴, אבל חייב בשבועת ביטוי וכן כל כיוצא בזה.

¹⁰³ דשן ועין קנסא נינהו שכל המשלם יותר ממה שהזיק או שדמיו קצובים בתורה הוי קנס. רדב"ז שם
¹⁰⁴ ואע"ג שבלא"ה אין חייב שבועה על עבדים שהוקשו לקרקעות ופטור משום כך משבוע הפקדון כמבואר ברמב"ם שם פרק ז הלכה ג ד, מ"מ כאן שדמיו קצובים ויותר ממה שהזיק לא חשיב דמי העבר ולהכי לא חשיב שבועה על עבדים. עיין אור שמח הלכות טוען ונמען פרק ה הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

